

Cultuurbeleidsplan 2019 - 2022

De Wingerd Zwolle

Contactgegevens school : Stokmeesterslaan 5, 8014 GM Zwolle
Naam directeur : H el ene Grijseels
Naam cultuurcoördinator(en) : Mieke Sessink en Terry Bolink
Datum : juni 2019

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Visie op cultuureducatie	4
3. Doelen van cultuureducatie	5
4. Activiteiten	6
5. Actieplan: uitwerking per ontwikkelpunt	7
6. Kwaliteitszorg	8
7. Deskundigheidsbevordering	8
8. Samenwerking cultuuraanbieders	9
9. Culturele ontwikkeling	9
10. Verticale leerlijnen	10
11. Horizontaal onderwijs	11
12. Samenvatting ontwikkelpunten	12
13. Taakverdeling	14
14. Financiën	15
Bijlagen:	
Bijlage 1: Kwaliteitscriteria Fonds Cultuureducatie Zwolle	16
Bijlage 2: Activiteitenplan	21
Bijlage 3: Doelen muziek per groep	22

1. Inleiding

In dit beleidsplan leggen we als school onze visie op cultuureducatie vast en de wijze waarop we deze concreet vorm gaan geven in de komende jaren. Hierbij geven we uiteraard uitvoering aan de kerndoelen kunstzinnige oriëntatie (wettelijke opdracht):

- Kerndoel 54. De leerlingen leren beelden, taal, muziek, spel en beweging te gebruiken om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om er mee te communiceren.
- Kerndoel 55. De leerlingen leren op eigen werk en dat van anderen te reflecteren.
- Kerndoel 56. De leerlingen verwerven enige kennis over en krijgen waardering voor aspecten van cultureel erfgoed.

Deze kerndoelen zijn aan herziening toe. Daarom is het ministerie van OCW gestart met de curriculumherziening (www.curriculum.nu). Voor het leergebied Kunst en Cultuur zijn 8 essenties van dit leergebied geformuleerd:

- Ontwikkel artistiek-creatief vermogen (maak- en denkstrategieën)
- Geef vorm aan verhalen door artistieke expressie
- Ontwikkel technieken en artistieke vaardigheden
- Werk aan innovatie (nieuwe maakprocessen)
- Ontwikkel kunst- en cultuurhistorische kennis over verleden en heden (context van kunst)
- Ontdek kunst als spiegel van de wereld (functies van kunst)
- Ervaar culturele en kunstzinnige activiteiten (beleven van kunst)
- Leerlingen leren het product en proces (tussentijds) te delen (presenteren)

Deze vormen de basis voor het nieuwe curriculum dat in de komende jaren verder vorm zal krijgen. Hier zullen we ons cultuuronderwijs op gaan (in)richten.

De gemeente Zwolle heeft een subsidieregeling voor cultuureducatie “Kwaliteitscriteria fonds cultuureducatie Zwolle” (zie bijlage). Twee belangrijke uitgangspunten van dit fonds zijn:

- verbinding met de eigen culturele omgeving
- uitgaan van de vraag van de school.

Deze regeling kent drie verschillende fasen:

Fase 1 Komen & gaan	Fase 2 Vragen & antwoorden	Fase 3 Leren & ontwikkelen
De school maakt jaarlijks een keuze uit het aanbod van cultuuraanbieder(s): <i>Wij doen wat kan</i>	De school stelt specifieke vragen aan cultuuraanbieder(s) om het aanbod passend te maken aan het schoolprogramma: <i>Wij zoeken ons eigen aanbod</i>	School en cultuuraanbieder(s) gaan een vergaande samenwerking aan en werken vanuit een gedeelde visie: <i>Wij integreren</i>

De Wingerd is in 2013 gestart in fase 1 ‘Komen en gaan’: de school maakte jaarlijks een keuze uit het aanbod van cultuuraanbieder(s).

Sinds 2017 werkt de school conform fase 2 ‘Vragen en antwoorden’, waarbij de school een eigen leerlijn voor muziek heeft uitgewerkt en geborgd in alle leerjaren. De school stelt specifieke vragen aan cultuuraanbieder(s) om het aanbod passend te maken aan het schoolprogramma (wij zoeken ons eigen aanbod) en de eigen visie op cultuur.

Jaarlijks worden de culturele activiteiten en het cultuurbeleid geëvalueerd. Op basis van de evaluatie vindt bijstelling plaats en worden nieuwe culturele activiteiten in een doorgaande lijn geselecteerd voor het komende schooljaar.

Dit Cultuurbeleidsplan is gebaseerd op het beleidsplan van 2017-2020 (dat was geschreven door de cultuurcoördinatoren).

Cultuurbeleid is onderdeel van het Schoolplan en de jaarlijkse uitvoering daarvan in de onderwijskundige jaarplannen

2. Visie op cultuureducatie

De culturele omgeving van de leerlingen

De Wingerd staat in Gerenlanden, onderdeel van de wijk Zwolle Zuid. In deze wijk zijn verschillende wijkcentra te vinden, waar culturele activiteiten worden aangeboden (buiten schooltijd) en de bibliotheek.

Zwolle kent uiteraard meer culturele voorzieningen: de Spiegel, het Fraterhuis, MEC-muziekschool, De Fundatie, Hedon, diverse culturele/muziekfestivals, etc. Als school kunnen we daar gebruik van maken.

De visie van de school

De visie van De Wingerd vormt de basis van het Cultuurbeleidsplan. De visie op cultuureducatie sluit hierop en vormt de basis voor de andere onderdelen, keuzes en activiteiten.

Onze schoolvisie is gebaseerd op vijf kernwaarden: betrokkenheid, passie, vertrouwen, ambitie en empathie. Deze kernwaarden vormen de basis van onze manier van werken op De Wingerd.

Betrokkenheid

Er is tijd, ruimte en belangstelling voor elk individu. Leerkrachten zijn makkelijk benaderbaar en hebben nauw contact met kinderen en ouders. Ouders en leerkrachten zetten zich samen in voor de groei en ontwikkeling van ieder kind. Ouders zijn expert t.a.v. hun eigen kind, zij kennen het het best. De inzet van alle betrokken partijen zorgt voor een gevoel van saamhorigheid en gemeenschapszin.

Passie

Kinderen, ouders en leerkrachten zijn trots op onze school. De leerkrachten hebben plezier in hun werk. Ze zijn deskundig, durven nieuwe wegen in te slaan, tonen inzet en lopen voor elk kind graag een stapje harder.

Vertrouwen

Wie vertrouwen geeft, krijgt vertrouwen. Kinderen groeien door vertrouwen, worden zelfstandiger en nemen meer eigen verantwoordelijkheid. Leerlingen krijgen, binnen duidelijke kaders, ruimte om hun eigen manier van leren te kiezen.

Kinderen, ouders en school vertrouwen elkaar en gaan op een positieve manier met elkaar om.

Ambitie

We hebben hoge verwachtingen van kinderen. We zijn altijd op zoek naar een manier waarop we nog beter kunnen aansluiten bij de (onderwijs)behoeften van kinderen.

We houden de onderwijsontwikkelingen nauwgezet in de gaten en beoordelen welke ontwikkelingen een meerwaarde kunnen zijn voor ons onderwijs. Digitalisering is hiervan een concreet voorbeeld: we zetten multimediale middelen in dienst van het onderwijs in.

Empathie

Goe inspelen op de (onderwijs)behoeften van het kind vraagt om goed inlevingsvermogen van de leerkrachten in het kind. Door goed en te vragen brengen we in beeld wat elk kind nodig heeft en passen we onze pedagogiek en/of didactiek aan op deze behoefte. Ook leren we kinderen om zich in te leven in de ander en zo begrip te ontwikkelen voor kinderen/mensen

die anders zijn.

We willen kinderen begeleiden in hun groei naar volwassenheid en helpen zich te ontwikkelen tot zelfbewuste, zelfstandige individuen, die in staat zijn om weloverwogen beslissingen te nemen, die van invloed zijn op hun leven en dat van anderen.

Onze visie op cultuureducatie

Wij zijn een school zijn waar kinderen zich zo optimaal en breed mogelijk kunnen ontwikkelen, o.a. door het opdoen van kennis, het trainen van vaardigheden, het uitwisselen van ervaringen en gevoelens, het aanspreken van creativiteit en het stimuleren van zelfstandigheid en verantwoordelijkheidsbesef.

In onze visie vormt Cultuuronderwijs een vast onderdeel van ons onderwijsaanbod en de activiteiten zijn volledig geïntegreerd in het curriculum en daarmee verbonden aan inhouden en doelen van het onderwijs (integrale leeromgeving). We stemmen het onderwijsaanbod ook bij cultuureducatie af op de capaciteiten en kwaliteiten van het kind.

We willen

- Door middel van culturele en kunstzinnige oriëntatie kinderen hun omgeving laten verkennen en ontdekken. Daarbij verruimen ze hun gezichtsveld, waardoor ze verschillen leren waarderen en respecteren, kritisch leren beoordelen en een mening leren vormen;
- Kinderen stimuleren in hun persoonlijke ontwikkeling en individuele talenten door ze kennis en vaardigheden te leren, ze nieuwsgierig te maken en ze uit te dagen;
- Kinderen in aanraking brengen met verschillende kunstvormen door het aanbieden van een breed palet (actief en receptief) van disciplines: muziek, dans, theater, beeldende kunst, cultureel erfgoed, media, literatuur en poëzie.

3. Doelen voor cultuureducatie

Programma cultuur op de Wingerd

Elk jaar stellen we een kunstdiscipline centraal, zodat leerlingen tijdens hun schoolloopbaan met zoveel mogelijke kunstvormen in aanraking komen. Per schooljaar wordt er een activiteitenplan voor kunst en cultuur gemaakt. Daarvoor heeft Stadkamer als intermediair ons veel te bieden.

Gebruik makend van de subsidieregeling voor cultuureducatie “Kwaliteitscriteria fonds cultuureducatie Zwolle” van de gemeente Zwolle en de subsidie Impuls Muziekonderwijs heeft De Wingerd in de afgelopen jaren een stevige basis gelegd voor cultuureducatie:

- goede communicatie tussen de cultuuraanbieders en de school(korte lijnen);
- een doorgaande leerlijn voor het vak muziek;
- een door alle teamleden onderschreven schoolvisie op cultuureducatie;
- deskundigheidsbevordering van de leerkrachten op het gebied van muziek;
- naschoolse activiteiten op het gebied van cultuur uitgevoerd door MEC-muziekschool.

Korte termijn doelen (schooljaar 2019 t/m 2021)

- het borgen van de doorgaande leerlijn muziek;
- jaarlijks deskundigheidsbevordering van 80% van de teamleden van min. 3 uur
- bekwaamheid op het gebied van muziek bij het team vasthouden;
- het werken met leerlijnen voor beeldende vorming a.h.v. een methode ??
- het structureel blijven evalueren van de individuele en langlopende culturele activiteiten. De Wingerd maakt daarvoor gebruik van het evaluatieformulier. Deze evaluaties vullen de leerkrachten in en worden opgeslagen in de map Cultuur-Activiteitenplan.

- het vastleggen van de behaalde doelen van de leerlingen op het gebied van muziek, tekenen en handvaardigheid op groepsniveau (in Algemene groeps specifieke zaken- vastlegging doelen muziek/tekenen/handvaardigheid) door de leerkrachten (aanvinken welke lessen en doelen je hebt behaald met je groep).

Lange termijn doelen (na 2021)

- De culturele activiteiten vormen een integraal onderdeel van het onderwijsaanbod;
- De Wingerd heeft minstens twee projecten met verbinding cultuuronderwijs en andere leergebieden per leerjaar, die ontwikkeld zijn in samenwerking met een of meer cultuuraanbieders.

Acties

- vanaf september 2020 werken we aan de hand van leerlijnen en doelen bij tekenen en handvaardigheid op basis van een methode. Regie: ICC'ers;
- in het scholingsplan is 3 uur deskundigheidsbevordering cultuur bij 80% van de teamleden vastgelegd. Regie: directeur;
- bijhouden van de evaluaties van culturele activiteiten. Regie: ICC'ers;
- de terugkoppeling naar de cultuuraanbieders. Het sturen van het evaluatieformulier naar de cultuuraanbieder. Regie: ICC'er.
- bijhouden van de kosten per activiteit in het Activiteitenplan. Regie: ICC'ers en directeur.

4. Activiteiten

Schoolbreed

De Wingerd is een katholieke school en wij vieren de christelijke feestdagen. Daarnaast vieren we de verjaardagen van de leerkrachten, houden we themavieringen en delen we samen blijde en droevige gebeurtenissen. Bij de vieringen besteden we extra aandacht aan dram, dans en muziek.

Elk jaar doen we in alle groepen leesbevorderingsprojecten, o.a. Kinderboekenweek, Nationale Voorleesdagen, Voorleeswedstrijd, schrijver/illustrator in de klas (leerlijn Literatuur: zie Leesplan).

De leerlijn muziek, die we de afgelopen jaren goed hebben neergezet, krijgt voorgang door het inzetten van een vakleerkracht muziek. Zij geeft elke week muziekles in alle groepen en borgt de horizontale en verticale leerlijn op muziekgebied. Ook ondersteunt zij in alle groepen de voorbereiding van de Wingerdshow en de eindmusical in groep 8.

In elke groep wordt wekelijks lesgegeven in tekenen en handvaardigheid. Voor tekenen en handvaardigheid gaan we werken met leerlijnen, zodat leerlingen de technieken van beeldende vorming beheersen aan het einde van groep 8. Ter ondersteuning hiervan gaan we het gebruik van de methode 'Crea in een notendop' verkennen.

Jaarlijks hebben we een klein kunstproject voor groep 1 t/m 7 waarbij we de nieuwe Jaarkalender ontwerpen en maken.

Voor onder-, midden- of bovenbouw

In de groepen 1-2 wordt gewerkt met de methode "Onderbouwd". Dit houdt in dat er thematisch gewerkt wordt, waarbij kunst en cultuur onderdeel van de thema's zijn. Eén van de thema's is kunst.

In groep 1 t/m 5 hebben we groepsdoorbroken creatieve activiteiten rondom Sint Maarten en Palmpasen.

Ter ondersteuning van de leerlijn beeldende vorming bezoeken we om het jaar museum De Fundatie in Zwolle (groep 4 t/ 8) en eens in de drie jaar het Rijksmuseum (groep 6 t/m 8).

Groep 6 t/m 8 gaat eens in de 3 jaar naar het Rijksmuseum in Amsterdam.

We sluiten met de creatieve vakken aan bij wereldoriëntatie. Een methode voor beeldende vorming biedt de technieken, die we daarbij kunnen gebruiken in een doorgaande leerlijn. In de groepen 5 t/m 8 houden we twee keer per jaar creamiddagen (voor- en najaar). Hierbij komen verschillende kunstdisciplines aan bod komen en werken we in heterogene groepen. Hierbij maken we gebruik van de expertise van ouders. De kinderen kunnen aangeven waar hun belangstelling ligt en worden op basis van hun voorkeur ingedeeld bij een bepaalde activiteit (groepsdoorbroken).

Erfgoededucatie zit verweven in de wereldoriënterende vakken. Belangrijk is dat kinderen het erfgoed in hun eigen omgeving (leren) kennen. De leerlingen van groep 5 t/m 8 maken daarom om het jaar een stadswandeling door het centrum van Zwolle onder leiding van een gids.

Daarnaast bezoeken de groepen 3 t/m 8 verschillende gebouwen die voor godsdienstbeoefening gebruikt worden (Jozefkerk, Dominicanerklooster, Onze Lieve Vrouwe Basiliek, moskee, synagoge).

5. Actieplan: uitwerking per ontwikkelpunt

Visie, Cultuurplan en activiteitenplan	Uitwerking <i>Wat heb je nodig Met wie werk je samen</i>	Wie is verantwoordelijk	Tijdpad	kosten
In september 2019 is het Cultuurbeleidsplan 2019-2022 besproken en vastgesteld.	Studiedag of teamvergadering juli + sept 2019	directeur	Najaar 2019	
We maken een keuze voor een methode beeldende vorming.		ICC'ers en directeur.	Voorjaar 2020	
We werken met de methode beeldende vorming, waardoor de verticale leerlijn voor beeldende vorming wordt geborgd.		ICC'er en directeur	september 2020	€1250,-
Bezoek Fundatie Groep 5 en 6 Groep 7 en 8	Fundatie	ICC en leerkrachten groep 5 t/m 8	2020-2021 (2022-2023)	-
Bezoek Rijksmuseum	Rijksmuseum	ICC	2019-2020 (2022-2023)	€775,-
Stadswandeling	Gids van stadswandeling Zwolle	ICC en leerkrachten groep 5 t/m 8	2019-2020 (2022-2023)	€600,-
Bezoek kerken, moskee, synagoge	Medewerkers gebouwen	ICC en leerkrachten groep 3 t/m 8	2019-2020 (2022-2023)	-

6. Kwaliteitszorg

Kwaliteitszorg	Uitwerking <i>Wat heb je nodig Met wie werk je samen</i>	Wie is verantwoordelijk	Tijdpad	kosten
borgen doorgaande leerlijn muziek;	Yoanique Hillen	ICC'er en directeur	Sept 2019-sept 2021	
deskundigheidsbevordering 3 uur 80% teamleden: beeldend (nieuw) en bekwaamheid muziek vasthouden;	Workshop Crea in een notendop. Workshop Yoanique	ICC'ers en directeur	Jaarlijks	
structureel evalueren van de individuele en langlopende culturele activiteiten;	Leerkrachten	ICC'ers	2019-2022	
vastleggen van de behaalde doelen voor muziek,	Leerkrachten	ICC'ers	Per jaar op basis van Doelen-formulier (bijlage 3)	
vastleggen van de behaalde doelen voor tekenen en handvaardigheid op groepsniveau;	Leerkrachten	ICC'ers	2020-2022	
terugkoppeling evaluatie naar cultuuraanbieders;	cultuuraanbieders		Van elke activiteit	

7. Deskundigheidsbevordering

Deskundigheidsbevordering	Uitwerking <i>Wat heb je nodig Met wie werk je samen</i>	Wie is verantwoordelijk	Tijdpad	kosten
I.v.m. evt. aanschaf methode Beeldend: Bijvoorbeeld Crea in een notendop (https://www.creanotendop.nl) een workshop	Workshop van de schrijfster van 'Crea in een notendop' Workshop muziek voor lkr. van Yoanique	ICC'er en directeur		€250,-

8. Samenwerking cultuuraanbieders

Samenwerking cultuuraanbieders	Uitwerking <i>Wat heb je nodig Met wie werk je samen</i>	Wie is verantwoordelijk	Tijdpad	kosten
cultuuraanbieders (kortdurend of soms langdurig) als musea, organisaties van een voorstelling of workshop (zie Stadkamer)	Elke groep kiest jaarlijks een activiteit op het gebied van muziek (zie voorstellen in Activiteitenplan in bijlage 2)	ICC'er en leerkrachten van elke groep		Afhankelijk van de activiteit en grootte van de groep
	Kunst na Arbeid: workshop Muziek	ICC-er		Geen kosten
	Project Jaarkalender	ICC-er en Saskia Pekelharing		€800,-
	Museum De Fundatie Rijksmuseum Stadswandeling Zwolle Bezoek kerken, etc.	ICC-er+lkr gr 5 t/m 8 ICC-er+lkr gr 6 t/m 8 ICC-er+lkr gr 5 t/m 8 ICC-er+lkr gr 3 t/m 8		Gratis €775,- €600,- -

9. Culturele ontwikkeling

Culturele ontwikkeling	Uitwerking <i>Wat heb je nodig Met wie werk je samen</i>	Wie is verantwoordelijk	Tijdpad	kosten
Muziek: deze leerlijn is in de afgelopen 3 jaar goed neergezet m.b.v. de Muziekimpuls.	Borging	ICC-er en directeur	2019-2022	-
Beeldende vorming: hieraan wordt wekelijks gewerkt in alle groepen; alleen een doorlopende leerlijn met doelen ontbreekt.	Doorlopende leerlijn met leerdoelen per leerjaar	ICC-er en directeur	2020-2022	€1250,-

10. Verticale leerlijnen

Discipline	Verticale leerlijn heden <i>Methodes/didactiek/cultuuraanbieders/organisatie en roostertijd</i>	Verticale leerlijn toekomst (over 4 jaar) <i>Methodes/didactiek /cultuuraanbieders/organisatie en roostertijd</i>
Beeldend	<p>In alle groepen is wekelijks een les tekenen en een les handvaardigheid (in totaal 90 min/week). Hierin ontbreekt in 2019 de verticale lijn, omdat er voor deze vakken geen leerdoelen zijn geformuleerd. Daardoor is er geen opbouw zichtbaar.</p> <p>Jaarlijks creatieve activiteit rond Sint Maarten en Palmpasen voor groep 1 t/m 4. Twee maal per jaar creamiddagen voor groep 5 t/m 8.</p> <p>Om het jaar een bezoek aan De Fundatie door groep 3 t/m 8. Eens in de 3 jaar bezoek aan het Rijksmuseum door groep 6 t/m 8.</p>	<p>In alle groepen is wekelijks een les tekenen en een les handvaardigheid (in totaal 90 min/week). In de periode 2020-2022 worden voor tekenen en handvaardigheid met leerdoelen per leerjaar, gewerkt, zodat een verticale leerlijn ontstaat.</p> <p>Jaarlijks creatieve activiteit rond Sint Maarten en Palmpasen voor groep 1 t/m 4. Twee maal per jaar creamiddagen voor groep 5 t/m 8.</p> <p>Om het jaar een bezoek aan De Fundatie door groep 3 t/m 8. Eens in de 3 jaar bezoek aan het Rijksmuseum door groep 6 t/m 8.</p>
Literatuur	<p>De verticale leerlijn op het gebied van literatuur is uitgewerkt samen met de bibliotheek van Stadkamer (Leesplan De Wingerd en het jaarlijks daaraan gekoppelde activiteitenplan). Literaire activiteiten zijn ook gekoppeld aan de vakken lezen en taal (deels opgenomen in deze methodes) en komen daardoor in elk taalblok aan bod.</p>	<p>Zie Leesplan en activiteitenplan in samenwerking met Stadkamer bibliotheek.</p> <p>Methode Staal Taal, Lijn 3, voortgezet technisch lezen</p>
Muziek	<p>De verticale leerlijn op de Wingerd bij het vak muziek is goed geborgd. Dit vak wordt gegeven door de vakleerkracht muziek, Yoanique Hillen en de eigen leerkracht van de groep.</p> <p>Er wordt wekelijks in elke groep muzikles gegeven (45-60 min) door de vakleerkracht muziek. Ook ondersteunt zij bij de Wingershow (elke groep verzorgt jaarlijks eenmaal De Wingershow) en de eindmusical van groep 8.</p> <p>De school werkt verder met de digitale muziekmethode Eigenwijsdigitaal.nl. Elk jaar maakt elke groep een keuze voor minimaal 1 voorstelling/workshop/ander aanbod op muziekgebied (Activiteitenplan bijlage 2)</p>	<p>Muziek wordt gegeven door een vakleerkracht muziek.</p> <p>Er wordt wekelijks in elke groep muzikles gegeven door de vakleerkracht muziek. Ook zal zij ondersteunen bij de Wingershow en de eindmusical van groep 8.</p> <p>De school werkt verder met de digitale muziekmethode Eigenwijsdigitaal.nl. Elk jaar maakt elke groep een keuze voor minimaal 1 voorstelling/workshop/ander aanbod op muziekgebied.</p>
Cultureel Erfgoed	<p>Via de methode voor wereldoriëntatie/geschiedenis wordt er vanaf groep 5 t/m 8 structureel aandacht besteed aan erfgoed-educatie.</p> <p>Jaarlijks bezoeken de leerlingen van groep 4 t/m 8 een gebedshuis (kerk, moskee, synagoge).</p>	<p>Via de methode voor wereldoriëntatie/geschiedenis wordt er vanaf groep 5 t/m 8 structureel aandacht besteed aan erfgoed-educatie.</p> <p>Cultuur, levensbeschouwing en burgerschap worden hier met elkaar verbonden.</p>

	Om het jaar maken de leerlingen van groep 5 t/m 8 een stadswandeling met een andere insteek: een stadswandeling, een stadswandeling met bezoek aan de Grote kerk, een stadswandeling met bezoek aan de Sassenpoort. (Zie hiervoor https://www.zwollemetgids.nl/zwollemetgids/2787/)	Om het jaar maken de leerlingen van groep 5 t/m 8 een stadswandeling met een andere insteek: een stadswandeling, een stadswandeling met bezoek aan de Grote kerk, een stadswandeling met bezoek aan de Sassenpoort. (Zie hiervoor https://www.zwollemetgids.nl/zwollemetgids/2787/)
Digitale media	Via het aanbod 'mediawijsheid' van Stadkamer gaan we in 2019 starten met de leerlijn digitale geletterdheid voor groep 5 t/m 8. We doen mee aan de Week van de Mediawijsheid (8-15 nov. 2019). In groep 1 t/m 4 komen digitale media meer in de klas en bespreken we het gebruik en de inzet van deze media. We organiseren samen met de Oudervereniging een ouderavond over mediawijsheid.	Uitbouwen van de leerlijn digitale geletterdheid conform de curriculumherziening (curriculum.nu).

11. Horizontaal onderwijs

Onze school werkt in iedere groep minstens twee maal per schooljaar geïntegreerd waarbij cultuuronderwijs en andere leergebieden met elkaar verbonden worden en waarbij een of meer cultuuraanbieders betrokken zijn.

Horizontaal onderwijs heden <i>Methodes/didactiek/cultuuraanbieders/organisatie en roostertijd</i>	Horizontaal onderwijs toekomst (over 4 jaar) <i>Methodes/didactiek/cultuuraanbieders/organisatie en roostertijd</i>
Deze integratie vindt ieder schooljaar plaats tijdens de Kinderboekenweek. Aan de hand van het thema van deze week worden verschillende leergebieden aan elkaar gekoppeld, bijv. taal (creatief schrijven), drama (theatervoorstelling), literatuur (boeken), gymnastiek (dans), geschiedenis.	Jaarlijks vullen we de Kinderboekenweek op deze wijze in (najaar)
Bij wereldoriëntatie kiezen we jaarlijks minimaal één thema waarbij we door de hele school vakoverstijgend werken en meerdere leergebieden met dit thema verbinden: taal, de creatieve vakken, literatuur (lezen), gymastiek.	Jaarlijks kiezen we minimaal één thema dat we horizontaal, schoolbreed invullen.

12. Samenvatting ontwikkelpunten

J/ N	Ontwikkelpunten / criteria	Welk doel wil je ermee bereiken? (sluit aan bij visie)	Voor leerlingen en/of leerkrachten	Tijdpad
	Interne Cultuur coördinator	Er zijn meerdere ICC-ers	leerkrachten	-
	Visie, Cultuurplan en activiteitenplan In 2019 stelt De Wingerd de visie en het nieuwe Cultuurbeleidplan vast.	Visie van de school en de visie op cultuureducatie zijn in samenhang.	Leerkrachten	2019
	In 2019 stelt De Wingerd een nieuw Schoolplan op, waarin ook cultuur is opgenomen.	De Wingerd heeft een lange termijn visie op cultuur en legt deze ook vast.	Leerkrachten	2019
	De Wingerd evalueert aantoonbaar de kwaliteit van cultuur educatieve activiteiten aan de hand van een format en legt deze evaluatie vast (Sharepoint, leraren). Deze evaluatie levert bruikbare informatie voor kwaliteitsverbetering en wordt als zodanig ingezet.	Kwaliteitsverbetering cultuuraanbieders	Leerkrachten	jaarlijks
	Het programma, de projecten en het jaarplan worden jaarlijks geëvalueerd en vastgelegd. Dit ligt vast in de evaluatie van het activiteitenplan van het schooljaar.	Kwaliteitsverbetering cultuureducatie op de Wingerd	Directeur	jaarlijks
	Deskundigheidsbevordering leerkrachten Borgen kwaliteitsverbetering muziekonderwijs	Workshop	Team	2019-2022
	Deskundigheidsbevordering leerlijn beeldende vorming	Workshop	Team	2020
	Verticale leerlijnen Vanuit de aandacht die er reeds is voor beeldende vorming (wekelijkse lessen) uitbouwen naar verticale leerlijn op basis van leerdoelen voor technieken. Hiervoor wordt een methode gebruikt ter ondersteuning.	Keuze methode	ICC-er en directeur	2020
		Workshop t.b.v. methode	leerkrachten	Studiedag voorjaar 2020
		Werken met leerlijn beeldende vorming	leerkrachten	September 2020
	Horizontaal onderwijs			

	<p>Enmaals per jaar een schoolbreed thema vanuit wereldoriëntatie (naast de Kinderboekenweek)</p>	<p>Inbedding en borging van culturele vorming in het onderwijs</p>	<p>Leerkrachten en leerlingen</p>	<p>2020</p>
	<p>Samenwerking cultuuraanbieders Jaarlijkse keuze culturele activiteit per groep</p>	<p>Passend bij eigen groep en eigen onderwijs, waardoor cultuureducatie ingebed is en past bij de belevingswereld van de leerlingen. Workshop Kunst na arbeid</p>	<p>Leerkrachten en leerlingen</p> <p>Leerlingen</p>	<p>2019-2022</p> <p>2020</p>
	<p>Bezoek De Fundatie Bezoek Rijksmuseum</p>	<p>Ervaren van culturele en kunstzinnige activiteiten (beleven van kunst).</p>	<p>Leerkrachten en leerlingen</p>	<p>2019-2022</p>
	<p>Stadswandeling Bezoek kerk, moskee en synagoge</p>	<p>Leerlingen ontdekken gedurende hun schoolloopbaan kunst als spiegel van de wereld (functies van kunst)</p>	<p>Leerkrachten en leerlingen</p>	<p>2019-2022</p>
	<p>Culturele ontwikkeling leerlingen Deze is gericht op muziek en beeldende vorming: leerlingen maken een ontwikkeling door van groep 1 t/m 8 waarbij hun kennis en vaardigheden op het gebied van muziek, tekenen en handvaardigheid groeit. Ook groeien zij in hun artistiek-creatief vermogen (maak- en denkstrategieën). Ze werken aan innovatie (nieuwe maakprocessen). Leerlingen ontdekken gedurende hun schoolloopbaan kunst als spiegel van de wereld (functies van kunst) en ervaren culturele en kunstzinnige activiteiten (beleven van kunst).</p>	<p>Doorgaande leerlijn muziek</p> <p>Doorgaande lijn beeldende vorming</p>	<p>Vakleerkracht muziek en team</p> <p>Leerkrachten</p>	<p>2019-2022</p> <p>2020-2022</p>

13. Taakverdeling

Taak	ICC-er	directie	teamleden	anders nl:
Beleidsontwikkeling	X	X		
Coördinatie op schoolniveau	X			
Uitvoering op bouw- of groepsniveau			X	
Deelname aan netwerken	X			
Contacten met de culturele omgeving	X			
Contacten met externe adviseurs	X	X		
Deskundigheidsbevordering team	X	X	X	
Financiële planning		X		
Fondsenwerving		X		
Financiële verantwoording		X		
Interne communicatie	X			
Externe communicatie	X	X		
Evaluatie	X		X	

Rol van de ICC-er(s):

De ICC-ers doen de taken t.a.v. cultuureducatie naast het werk als groepsleerkracht. De uren zijn onderdeel van de taakverdeling van het team (zie Werkverdelingsplan De Wingerd).

- Het schrijven van het cultuureducatiebeleidsplan.
- Jaarlijks opstellen van een Activiteitenplan Cultuureducatieactie (voorstellen van programma-aanbod aan leerkrachten en vaststellen van programmering)
- Het jaarlijks evalueren en aanpassen beleidsplan (jaarlijks).
- Het signaleren of cultuur-educatieve bijeenkomsten voor het team noodzakelijk zijn.
- Het verspreiden van informatie over cultuur- en scholingsaanbod.
- Het fungeren als vraagbaak voor teamleden
- Contacten onderhouden met de verschillende (cultuur educatieve) instellingen.
- Verantwoordelijk voor de evaluatie van culturele activiteiten door de leerkrachten en de terugkoppeling van deze evaluatie naar de cultuuraanbieders.
- Zorgen voor een goede communicatie tussen alle betrokkenen.
- Leerkrachten betrekken bij de cultuureducatieontwikkeling.

Rol schoolleiding

- Het opstellen en vaststellen van het Cultuureducatiebeleidsplan.
- Samenhang aanbrengen tussen cultuureducatiebeleid en andere (beleids)ontwikkelingen in de school (Schoolplan)
- Het bewaken van de voortgang cultuureducatie.
- Het voorbereiden en organiseren van cultuur-educatieve studiebijeenkomsten (ICC-er signaleert of dit nodig is).
- Het bewaken van het budget cultuureducatie en beheren van het budget.
- Het aanstellen van coördinator(en) cultuureducatie.
- Verspreiden van informatie over cultuuraanbod aan cultuurcoördinator(en)

14.Financiën

De Wingerd zit in fase 2 van de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit van de gemeente Zwolle ("Kwaliteitscriteria fonds cultuureducatie Zwolle" (<https://stadkamer.nl/cultuureducatie/po/fonds-cultuureducatie>)).

Dat betekent dat we per kalenderjaar 2 x €12,15 per leerling ontvangen (subsidie gemeente) en wij doen daar als school 1x €12,15 per leerling bij.

Uitgaande van gemiddeld 200 leerlingen per jaar, heeft de school €7300,- aan cultuurmiddelen.

Kosten overzicht De Wingerd (100K) 2019				
Uitgaven	begroot	werkelijk	Inkomsten	
Culturele activiteiten per groep	€5600,- (elke groep ca 350,- per activiteit)		Cultuurbijdrage school	€2430,-
Bezoek Rijksmuseum	€800,-		Trekkingsrecht Fonds CEZ	€4860,-
Stadswandeling	€600,-			
Methode Eigenwijs	€350,-		Incidentele acties	€350,-
Scholing	€250,-			
Totaal	€7600,-			€7500,-

Bijlagen

Bijlage 1: Kwaliteitscriteria Fonds Cultuureducatie Zwolle

Fonds Cultuureducatie Zwolle en kwaliteit cultuuronderwijs

De gemeente Zwolle wil dat alle basisschoolleerlingen een stevige culturele basis krijgen. Hiervoor is sinds januari 2015 het Fonds Cultuureducatie Zwolle opgericht voor PO en (V)SO. Twee belangrijke uitgangspunten van dit fonds zijn:

1. de verbinding met de eigen culturele omgeving en
 2. uitgaan van de vraag van de school.
- De gemeente heeft de uitvoering en beheer van dit fonds bij Stadkamer neergelegd.

De gemeente Zwolle hanteert 'trekkingsrecht' bij het toekennen van gelden voor cultuuronderwijs aan basisscholen en (Voorgezet) Speciaal Onderwijs (VSO). Hoe verder een school is in de uitwerking van eigen beleid en uitvoering cultuureducatie (fase 1, 2 of 3), hoe hoger de trekkingsrechten waarop ze aanspraak kunnen maken. Dit houdt in dat geld wordt toegekend op basis van kwaliteit. In dit document wordt duidelijk welke criteria voor kwaliteit worden gehanteerd.

Gebruik kwaliteitscriteria

Per fase zijn kwaliteitscriteria in beeld gebracht. Deze criteria hebben meerdere functies. Ten eerste zijn ze het indelingsinstrument op basis waarvan gelden worden toegekend. Daarnaast worden ze gebruikt door de school en de adviseurs van Stadkamer om ontwikkelstappen van de school in beeld te brengen. Het is dus, naast een document voor het trekkingsrecht, ook een reflectiedocument c.q. ontwikkelinstrument.

Voor het bepalen van de indeling van de fase nemen de directeur en ICC-er van een school tijdens een indelingsgesprek de criteria door met twee adviseurs van Stadkamer. Samen wordt bekeken in welke fase de school zich op dat moment bevindt en wat de eerstvolgende ontwikkelstappen zijn. Het gaat er daarbij niet alleen om wat er 'op papier' staat, maar vooral wat de school concreet doet en op welke manier de school dat verankerd heeft.

Vervolgens wordt de fase voor twee kalenderjaren vastgelegd,. Na twee jaar vindt er wederom een indelingsgesprek plaats. Op verzoek van de school kan er reeds na een jaar een nieuw indelingsgesprek plaatsvinden.

	Fase 1 Komen & gaan	Fase 2 Vragen & aanbieden	Fase 3 Leren & ervaren
* Opgenomen in lijst van definities, zie bijlage	De kerndoelen van SLO vormen de basis van ons cultuurprogramma. 1 x € 12,15 eigen bijdrage + 1 x € 12,15 gemeentelijke	Naast de kerndoelen van SLO zet onze school specifiek in op het cultuurprogramma, het curriculum en de deskundigheid van ons personeel. 1 x € 12,15 eigen bijdrage + 2 x € 12,15 gemeentelijke	Naast de kerndoelen van SLO stelt onze school specifieke eisen aan het cultuurprogramma, het curriculum, de ontwikkeling van onze leerlingen en de deskundigheid van ons personeel.

	bijdrage bedragen zijn per lln per kalenderjaar	bijdrage bedragen zijn per lln per kalenderjaar	1 x € 12,15 eigen bijdrage + 4 x € 12,15 gemeentelijke bijdrage bedragen zijn per lln per kalenderjaar
1. Cultuurcoördinator of kunstvakdocent	Onze school heeft geen Cultuur coördinator (of kunstvakdocent)	Onze school heeft minimaal één gecertificeerd ICC-er (of kunstvakdocent). Deze werkt als initiator. Zijn/haar taak is vastgelegd in het taakbeleid van de school.	Fase 2 en daarbij: De ICC-er (of kunstvakdocent) krijgt voor zijn/haar taak een reëel aantal uren per jaar op basis van een taakverdeling. Beide zijn vastgelegd in het taakbeleid en het Cultuurplan.
2. Visie, Cultuurplan* en activiteitenplan*	Onze school heeft geen visie, Cultuurplan of activiteitenplan.	Onze school heeft: <ul style="list-style-type: none"> • ☐ een Cultuurplan met daarin een samenhangende visie op cultuuronderwijs*. • ☐ een activiteitenplan dat aansluit op de visie. 	Fase 2 en daarbij: De visie op cultuuronderwijs en het Cultuurplan worden gedragen door het team en worden zichtbaar uitgedragen door de school. Het meerjaren cultuurbeleid* is geborgd in het schoolplan.
3. Kwaliteitszorg en evaluatie	Onze school evalueert cultuur educatieve activiteiten niet structureel.	Onze school evalueert aantoonbaar de kwaliteit van cultuur educatieve activiteiten en of deze aansluiten bij de visie op cultuuronderwijs. Deze evaluatie levert bruikbare informatie voor kwaliteitsverbetering en wordt als zodanig ingezet.	Fase 2 en daarbij: Onze school heeft criteria* geformuleerd die aansluiten bij de visie op cultuuronderwijs, waaraan activiteiten en cultuuraanbieders moeten voldoen. Het verbeteren/bewaken van de kwaliteit middels de criteria* is aantoonbaar.

	Fase 1 Komen & gaan	Fase 2 Vragen & aanbieden	Fase 3 Leren & ervaren
4. Deskundigheidsbevordering leerkrachten en cultuur coördinator	Er is geen deskundigheidsbevordering voor cultuuronderwijs.	De cultuur coördinator heeft ruimte binnen het taakbeleid om op de hoogte te blijven van actuele en lokale ontwikkelingen.	De cultuur coördinator heeft ruimte binnen het taakbeleid om op de hoogte te blijven van actuele en lokale ontwikkelingen.

		Deskundigheidsbevordering voor cultuuronderwijs, aansluitend bij de visie, maakt deel uit van het activiteitenplan en bedraagt minimaal 3 uur per leerkracht per jaar, waarvan minimaal één keer met het hele team (minimaal 80% van de leerkrachten).	Deskundigheidsbevordering voor cultuuronderwijs, aansluitend bij de visie, maakt deel uit van het activiteitenplan en bedraagt minimaal 5 uur per leerkracht per jaar, waarvan minimaal twee keer met het hele team (minimaal 80% van de leerkrachten). Deze deskundigheidsbevordering is opgenomen in het scholingsplan van de school.
5. Curriculum* Verticale leerlijnen*	Onze school stelt geen extra eisen aan het curriculum voor cultuureducatie, behalve de VSO-kerndoelen van het leergebied Kunstzinnige oriëntatie*	Het curriculum van onze school bevat minimaal 1 verticale leerlijn* voor cultuuronderwijs.	Het curriculum van onze school bevat minimaal 2 verticale leerlijnen voor cultuuronderwijs.
6. Curriculum* Horizontaal onderwijs*	Onze school stelt geen extra eisen aan het curriculum voor cultuureducatie, behalve de VSO-kerndoelen van het leergebied Kunstzinnige oriëntatie*	Onze school werkt in iedere groep minstens 1 x per schooljaar geïntegreerd waarbij cultuuronderwijs en andere leergebieden met elkaar verbonden worden (win-winverbinding*) en waarbij één of meer cultuuraanbieders* betrokken zijn.	Onze school werkt in iedere groep minstens 2 x per schooljaar geïntegreerd waarbij cultuuronderwijs en andere leergebieden met elkaar verbonden worden (win-winverbinding*) en waarbij één of meer cultuuraanbieders* betrokken zijn.
7. Samenwerking cultuuraanbieders*	Onze school bepaalt zelf of ze gebruik maakt van het aanbod van cultuuraanbieder(s).	Onze school werkt samen met één of meerdere cultuuraanbieders op basis van de vraag van onze school. Deze samenwerking is concreet beschreven in het Cultuurplan*.	Fase 2 en daarbij: Onze school werkt samen met één of meerdere cultuuraanbieders die: <ul style="list-style-type: none"> ▪ (kunnen) aansluiten bij onze visie op Cultuuronderwijs en <ul style="list-style-type: none"> ▪ voldoen aan de door ons opgestelde criteria.
8. Culturele ontwikkeling* leerlingen	De culturele ontwikkeling* van onze leerlingen wordt niet gevolgd of vastgelegd.	De culturele ontwikkeling van onze leerlingen wordt tenminste op groepsniveau vastgelegd en sluit inhoudelijk aan bij de visie en de verticale leerlijn.	De culturele ontwikkeling van onze leerlingen wordt op leerling niveau gevolgd, beoordeeld en vastgelegd en sluit inhoudelijk aan bij de visie en de verticale leerlijn(en).

*LIJST VAN DEFINITIES

Activiteitenplan	<p>Een overzicht van cultuureducatieve activiteiten en speerpunten die op een school plaatsvinden gedurende het lopende schooljaar zowel voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ leerlingen: extern aanbod in of buiten de klas verzorgd door cultuuraanbieders ▪ leerkrachten: deskundigheidsbevordering bijvoorbeeld in de vorm van training, coaching, lesbezoek, bezoeken conferentie, etc. Het activiteitenplan is onderdeel van het Cultuurplan.
Criteria cultuuraanbieders	<p>De inhoudelijke criteria die een school opstelt voor samenwerking met een cultuuraanbieder. Deze criteria kunnen gaan over pedagogische kwaliteit, didactiek, passend bij onderwijsconcept/identiteit van de school, type leerlingen, de visie op cultuuronderwijs, etc.</p>
Culturele ontwikkeling	<p>De school bepaalt welke culturele ontwikkeling de leerlingen doorlopen en op welke manier dit wordt vastgelegd, bijvoorbeeld op het rapport, in het (digitaal) portfolio of LVS.</p> <p>Scholen kiezen vanuit hun visie welke aspecten van de culturele ontwikkeling zij belangrijk vinden en zichtbaar willen maken, bijvoorbeeld creatief vermogen, creërend vermogen, analyserend vermogen. Deze aspecten zijn vertaald naar een werkbare aanpak en registratievorm die dat aspect van de leerling helder in beeld brengt.</p> <p>Er zijn diverse voorbeelden, zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ C-Zicht, www.culturelecompetenties.nl/cultuurmijooost ▪ Schoolfolio, www.schoolfolio.nl ▪ Cultureel Zelfportret (De Cultuur Loper)
Cultuuraanbieder	<p>Een persoon/instelling die een cultuur educatieve activiteit kan verzorgen in het onderwijs. De cultuuraanbieders op de website stadkamer.nl/cultuureducatie zijn gescreend op kwaliteit. Uiteraard kunnen cultuuraanbieders die niet op deze website zijn opgenomen ook kwaliteit leveren. Een school is niet verplicht om zich te beperken tot cultuuraanbieders op deze website. Ook is opname op de website geen voorwaarde voor besteding van de trekkingsrechten.</p>
Cultuurbeleid	<p>Om kwaliteit en duurzaamheid te borgen heeft de school vanuit de visie een beleid voor meerdere jaren vastgesteld. Dat is uitgewerkt in het Cultuurplan en zichtbaar in het daarin opgenomen activiteitenplan.</p>
Cultuuronderwijs	<p>Doelbewust leren over en door middel van kunst, erfgoed en media via gerichte instructie.</p> <p>In deze criteria gaat het altijd om binnenschools onderwijs.</p> <p>Cultuuronderwijs kent drie aspecten die al dan niet gezamenlijk voorkomen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ productie (kunst maken) oftewel actieve kunsteducatie ▪ receptie (kunst beschouwen) oftewel receptieve kunsteducatie ▪ reflectie (nadenken over kunst) oftewel reflectieve kunsteducatie
Cultuurplan	<p>Een verhelderend en werkbaar document om het cultuuronderwijs op school in beeld te brengen. Meestal geschreven door de ICC-er tijdens een ICC-cursus. Onderdelen van het Cultuurplan:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ schoolvisie en visie op cultuuronderwijs ▪ ambitie en actieplan ▪ randvoorwaarden als culturele omgeving, financiën, taakverdeling ▪ activiteitenplan
Curriculum	<p>Het totale onderwijs, ofwel het geheel aan visie, schoolconcept, inhoud en aanpak van een school.</p>
Horizontaal onderwijs <i>Win-win-verbinding</i>	<p>Horizontaal onderwijs brengt wederzijdse versterking en samenhang tot stand tussen leergebieden (zoals taal, rekenen wereldoriëntatie, kunstzinnige oriëntatie etc.). In deze criteria wordt ermee bedoeld: het verbinden van leerdoelen van cultuuronderwijs met die van andere leergebieden.</p>

	<p>Deze verbinding kan ook gemaakt worden met activiteiten van een cultuuraanbieder.</p> <p>Er is pas sprake van een win-win-verbinding als niet het thema het verbindende element is, maar juist de leerdoelen uit de diverse leergebieden.</p> <p>Voorbeelden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ☐ Een theatervoorstelling over anders zijn wordt verbonden met doelen uit het leergebied Mens & Maatschappij. • ☐ Het beschouwen en onderzoeken van de betekenissen van diverse Afrikaanse maskers is een onderdeel van aardrijkskunde en van de beeldende activiteit maskers maken (evt. met een cultuuraanbieder).
--	--

<p>Kerdoelen leergebied Kunstzinnige Oriëntatie</p>	<p>Kerdoel 54 De leerlingen leren beelden, muziek, taal, spel en beweging te gebruiken, om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om er mee te communiceren.</p> <p>Kerdoel 55 De leerlingen leren op eigen werk en dat van anderen te reflecteren.</p> <p>Kerdoel 56 De leerlingen verwerven enige kennis over en krijgen waardering voor aspecten van cultureel erfgoed.</p>
<p>Verticale leerlijnen</p>	<p>In een doorlopende leerlijn staat uitgewerkt wat een kind moet kennen en kunnen aan het eind van de schoolperiode. Een leerlijn voor cultuuronderwijs waarborgt een doorgaande culturele ontwikkeling voor kinderen in de leeftijd van 4 tot 12 jaar. De continuïteit in het programma wordt gegarandeerd door aan te sluiten bij de kerndoelen Kunstzinnige oriëntatie.</p> <p>Verticale leerlijnen cultuuronderwijs kunnen gericht zijn op één kunstdiscipline (muziek, dans, theater, beeldend, literatuur, digitale media, cultureel erfgoed) of op andere aspecten zoals creatief proces (didactiek) of cultureel zelfbewustzijn (Cultuur in de Spiegel). Ook kunnen ze aansluiten bij de ontwikkeling van 21e eeuwse vaardigheden.</p> <p>De lessen kunnen worden gegeven door de leerkracht en/of vakdocenten. Ook activiteiten van cultuuraanbieders kunnen onderdeel zijn van een verticale leerlijn.</p> <p>Voorwaarden voor verticale leerlijnen met kwaliteit (fase 2 en 3):</p> <p>De leerlijn is opeenvolgend (ook wel: cumulatief) van groep 1 t/m 8.</p> <p>De leerlijn sluit aan bij de visie/het onderwijsconcept van de school. Dit is zichtbaar in de gekozen didactiek of 'componenten' waar de leerlijn op rust.</p> <p>In de leerlijn is een goed evenwicht tussen actieve, receptieve (beschouwen, luisteren) en reflectieve kunsteducatie.</p> <p>De leerlijn omvat activiteiten in drie domeinen: school, culturele omgeving en de grote (kunst)wereld.</p> <p>De leerlijn is gebaseerd op een methode of op een leerplankader, zoals: SLO: kunstzinnigeorientatie.slo.nl, Cultuur in de spiegel: www.cultuurindespiegel.nl. Zelf vormgegeven leerlijn op basis van onderwijsconcept.</p> <p>Er vindt een registratie plaats van de leerlijn om deze zichtbaar te maken en te borgen.</p>

Bijlage 2: ACTIVITEITENPLAN DE WINGERD 2019-2020

Groep	1-2	3	4	5	6	7	8
Beeldend							
Creatieve activiteit (per groep 1 keuze) Held&Bloem: www.heldenbloem.nl/boeksterren/ of www.kunstweken.nl	X	X	X	X	X	X	X
Project Jaarkalender	x	X	X	X	X	x	x
Creatieve activiteit St Maarten en Palmpasen (groepsdoorbroken)	x	x	x	x			
Creamiddagen (groepsdoorbroken)				x	x	x	x
Bezoek Rijksmuseum					X	X	x
Muziek							
Muzieklessen wekelijks muziekdocent	x	x	X	X	X	X	X
Vieringen (Wingerdshow, feestdagen, musical)	X	X	X	X	X	X	X
Muzikale activiteiten (per groep 1 keuze) MEC muziek Of De Vertellende piano: voorstelling Acrobaat Kees (http://devertellendepiano.nl/acrobaat-kees/) of 'Plant in zicht' of Hedon: "NAAR DE KNOPPEN" of HEDON: KOFFER VOL MUZIEK HEDON: Popstar te be of Workshop Kunst na Arbeid	X X	x x	x x	 x x	 X x x	 X x	 X x
Cultureel erfgoed							
Bezoek Jozefkerk, Dominicanerklooster, Peperbus, moskee, synagoge		X	X	X	X	X	x
Stadswandeling				X	X	X	X
Projectweek							
Kinderboekenweek	X	X	X	X	X	X	x
2 ^e projectweek (voorjaar 2020), thema nog te bepalen	X	X	X	X	X	X	x

NB: Activiteiten literatuur/lezen/mediawijsheid: zie Leesplan met activiteitenplan

Bijlage 3: Doelen muziek doorgaande leerlijn

Les	Doelen groep 1	☒
01 Knuffels <i>'Mijn knuf is weg'</i>	De kinderen kunnen bewegen op verschillen tussen harde en zachte muziek.	☐
02 In de klas <i>'Wat ligt daar voor een ding'</i>	De kinderen kunnen geluiden van materialen uit de klas herkennen en hiermee klanken maken.	☐
03 Optocht <i>'Tam tam'</i>	De kinderen ervaren verschil in klankkleur tussen blazers en slagwerk door er bewegend op te reageren.	☐
04 Rikketikketik het regent <i>'Door de regen'</i>	De kinderen kunnen harde en zachte muziek maken en daarbij tegelijk beginnen en eindigen.	☐
05 Kleuren in het bos <i>'Dans muziek, 10, 11,12'</i>	De kinderen kunnen met hun stemmen omgevingsgeluiden nabootsen. Met muziekinstrumenten en bewegingen reageren ze op verschillen in klank.	☐
06 Kabouters <i>'Woutertje''</i>	De kinderen kunnen verschillen in de betekenis van muziek waarnemen en er met bewegingen op reageren.	☐
07 Spelen met pittenzakken <i>'Ik loop op mijn eigen weggetje'</i>	De kinderen kunnen het verschil tussen een loop- en huppelritme in gespeelde muziek en een luistervoorbeeld herkennen door er bewegend op te reageren.	☐
08 Wie niet lopen wil <i>'Wie niet lopen wil'</i>	De kinderen kunnen met bewegingen reageren op de tegenstelling muziek – geen muziek.	☐
09 Een pakje van de sint <i>'Sint bedankt'</i>	De kinderen kunnen met bewegingen expressief reageren op dans- en loopmuziek.	☐
10 Kerst <i>'Koetjes in 't stalletje'</i>	De kinderen kunnen geluiden imiteren met stemmen en/of instrumenten en ervaren dat ze afbeeldingen in klanken kunnen omzetten.	☐
11 De poppenmaker <i>'Gavotta'</i>	De kinderen kunnen de klank van verschillende schoolinstrumenten onderscheiden en er met bewegingen op reageren.	☐
12 Sneeuw <i>Overal sneeuw'</i>	De kinderen kunnen onderscheid maken tussen harde en zachte muziek.	☐
13 Reusje <i>'reusje'</i>	De kinderen zingen en dansen een lied waarbij ze bewegen op de maat.	☐
14 Bolletjes <i>'Krokusbolletje'</i>	De kinderen kunnen met bewegingen expressief reageren op loop- en dansmuziek.	☐
15 Ochtendgymnastiek <i>'Wakker worden'</i>	De kinderen kunnen met hun stem improviseren en met bewegingen reageren op muziek.	☐
16 Clowns'' <i>'Lvb. 48,49,50,51'</i>	De kinderen kunnen verschillende klankkleuren en snelle en langzame muziek herkennen door er met bewegingen op te reageren. De kinderen kunnen diverse bewegingsactiviteiten op de maat uitvoeren.	☐
17 De verschrikkelijke vlieg <i>'De verschrikkelijke vlieg'</i>	De kinderen kunnen met hun stem verschillen in toonhoogte laten horen. De kinderen ervaren de vormverschillen in de beluisterde muziek en make die met bewegingen zichtbaar.	☐
18 Vlinders <i>'Bloemen wiegen'</i>	De kinderen kunnen hoge en lage muziek herkennen in de beluisterde muziek.	☐
19 De olifant <i>'Paddentrek'</i>	De kinderen kunnen de maataccenten in een luistervoorbeeld herkennen en daarbij op de maat lopen.	☐
20 In de zee <i>'Blub'</i>	De kinderen ervaren verschil in hoog en laag door te zingen, te luisteren en te bewegen.	☐

Les	Doelen groep 2	☒
01 Tellen 'De zevensprong'	De kinderen kunnen een lied met beweging uitvoeren. Ze tellen en spelen een ritmisch motief tot zeven.	☐
02 In het huis 'In ons huis'	De kinderen kunnen enkele geluiden in het huis vocaal en instrumentaal nabootsen en in een klankverhaal uitvoeren.	☐
03 Spinnen 'Spinnen in een web'	De kinderen kunnen met bewegingen reageren op de verschillen tussen hoge en lage muziek. Ze kunnen een gedicht verklanken.	☐
04 Luister naar de wind 'De wind'	De kinderen kunnen het verschil in hard en zacht met geluiden nabootsen en in bewegingen uitbeelden.	☐
05 Drummen 'Blikjesdrum'	De kinderen kunnen reageren op afgesproken tekens: aandacht geven, gelijk beginnen en gelijk eindigen.	☐
06 Een muziekfeestje 'Happy birthday'	De kinderen ervaren enkele vormen van feestmuziek en laten deze in beweging zien.	☐
07 Waarom gaan mijn handen zo? 'Dikke dakke dikke do'	De kinderen kunnen een klapspel langzaam en in een hoger tempo in de maat uitvoeren.	☐
08 Circuspaarden 'Het circus'	De kinderen herkennen verschillende ritmische patronen en reageren hierop door op de juiste manier te bewegen.	☐
09 Het pietenorkest 'De pieten staan op'	De kinderen kunnen bij een lied op de maat bewegingen uitvoeren en een eenvoudige instrumentale begeleiding spelen.	☐
10 De kerstboom 'Kerstmis vieren'	De kinderen noteren en ontwerpen eenvoudige speelstukjes die ze met verschillende instrumenten uitvoeren.	☐
11 Houthakkertje 'De Houthakkertje'	De kinderen kunnen verschillende klankkleuren van elkaar onderscheiden, snel en langzaam spelen op instrumenten en een dans uitvoeren.	☐
12 Winter bibber bibber 'Winter bibber bibber'	De kinderen kunnen het verschil tussen langzaam en snel in beluisterde muziek herkennen.	☐
13 Teddybeer 'Mijn knuf is weg'	De kinderen ervaren dat met muziek een verhaal kan worden uitgebeeld.	☐
14 Rode stippen op een ei 'Rode stippen op een ei'	De kinderen kunnen kleuren en vormen onderscheiden en bewegen op de vorm en de betekenis van een muziekfragment.	☐
15 Eendjes in het voorjaar 'Twee kleine eendjes'	De kinderen kunnen de verschillen tussen snel en langzaam op instrumenten spelen en in een eenvoudige tekeningen vastleggen.	☐
16 de stoomtrein 'Lvb. 8,9,10,11,12,13,14'	De kinderen bewegingen op tempo- en sfeerverschillen van soorten muziek.	☐
17 De krokodil 'De krokodil'	De kinderen kunnen met bewegingen reageren op betekenisaspecten in een luistervoorbeeld.	☐
18 Kleuterpop 'Hoofd, schouders, knie, teen'	De kinderen kunnen vrij snel dansen en zingen op populaire muziek. Ze ervaren verschillen tussen muziekstijlen.	☐
19 Fantasiefiguren 'De reus van Fidel'	De kinderen kunnen karakterverschillen van figuren in beweging uitbeelden. Ze kunnen de verschillende klanken van instrumenten herkennen.	☐
20 Indianen 'Ik ben een indiaan'	De kinderen kunnen een kenmerkend ritme spelen en omzetten in een beweging.	☐

Les	Doelen groep 3	☒
01 Zeppelin <i>'De zeppelin'</i>	De kinderen kunnen eenvoudige glijtonen van hoog naar laag en van laag naar hoog noteren met een lijn.	☐
02 Een steentje voor jou <i>'Een steentje voor jou'</i>	De kinderen ervaren verschil in staccato en legato in een luistervoorbeeld. Ze kunnen muzikale zinnen herkennen.	☐
03 De slak en het haas <i>'De slak en het haasje'</i>	De kinderen kunnen de verschillen tussen langzaam en snel in een vast metrum laten horen.	☐
04 Een kronkelige slang <i>'Handensamba'</i>	De kinderen kunnen een bewegingslied uitvoeren en een bewegingsimprovisatie maken op de dansmuziek.	☐
05 De keukenkastmuis <i>'Jazz pizzicato'</i>	De kinderen kunnen eenvoudige grafisch genoteerde geluiden verklanken.	☐
06 Regen <i>'Tikke takke regen'</i>	De kinderen kunnen een eenvoudig ritme herkennen, uitvoeren en grafisch noteren.	☐
07 Kun je tekenen <i>'Le sacre du printemps'</i>	De kinderen kunnen karakteristieke klanktekeningen koppelen aan luisterfragmenten. Ze kunnen ook grafische speelstukjes ontwerpen.	☐
08 Sint en piet op het dak <i>'Sinterklaas komt aangereden'</i>	De kinderen kunnen genoteerde stijgende en dalende melodische lijnen verklanken en herkennen in een luistervoorbeeld.	☐
09 Een beetje sneller <i>'Niet zo langzaam'</i>	De kinderen kunnen langzaam en snel in beweging uitdrukken en herkennen in muziek.	☐
10 De keizer van Hongkong <i>'De keizer van Hongkong'</i>	De kinderen kunnen een eenvoudige AB-vorm in een luistervoorbeeld herkennen door er met bewegingen op te reageren.	☐
11 De straat <i>'De straat'</i>	De kinderen kunnen kort en lang in streepjesnotatie lezen.	☐
12 Carnaval Dzing boem <i>'Dzing boem'</i>	De kinderen kunnen eenvoudige woordritmen op instrumenten spelen en daarmee een lied begeleiden.	☐
13 Zachtjes lopen <i>'Wat een herrie'</i>	De kinderen kunnen harde en zachte geluiden met eenvoudige symbolen noteren en daarmee een muziekstukje uitvoeren.	☐
14 Het paaskonijn <i>'Voetenverf'</i>	De kinderen kunnen de klankeigenschappen kort/lang en hard/zacht herkennen, benoemen en noteren.	☐
15 Zoem, zoem, zoem <i>'Bij bij bij'</i>	De kinderen ervaren dat toonhoogteverschillen grafisch kunnen worden genoteerd.	☐
16 De tovenaer <i>'Een, twee, drie, vier'</i>	De kinderen ervaren dat muziek verschillende betekenissen kan weergeven.	☐
17 Muziek om bij wakker te blijven. <i>'Lvb. 47,48,49,50'</i>	De kinderen herkennen de klankeigenschappen hoog/laag, lang/kort en hard/zacht in muziek.	☐
18 De kring rond <i>'Koeloelie ja naes'</i>	De kinderen kunnen een bewegingsspel uitvoeren waarbij ze lopen op de maat en reageren op de vorm van de muziek.	☐
19 Robbie robot <i>'Robbie robot'</i>	De kinderen kunnen eenvoudige ritmen met streepjes noteren en spelen.	☐
20 De speeltuin <i>'De glijbaan'</i>	De kinderen kunnen hoog en laag grafisch noteren en uitvoeren.	☐

Les	Doelen groep 4	☒
02 Het circus <i>'Hooggeëerd publiek'</i>	De kinderen kunnen met bewegingen reageren op drukke en rustige muziek en ervaren dat muziek iets kan vertellen over wat er in een circus gebeurt.	☐
01 Met de trein <i>'De trein'</i>	De kinderen kunnen een gegeven ritme versnellen en vertragen en deze tempoveranderingen in een luistervoorbeeld herkennen en benoemen.	☐
03 Brand <i>'De koning salassi'</i>	De kinderen kunnen eenvoudige ritmebegeleiding bij een lied uitvoeren.	☐
04 Keukenkolder <i>'Keuken muziek'</i>	De kinderen kunnen het vormprincipe herhaling in een luistervoorbeeld herkennen.	☐
05 Boem knal onweer! <i>'Lvb. 18,19,20'</i>	De kinderen kunnen hun eigen muziek rond natuurgeluiden met behulp van klanktekens ontwerpen en spelen.	☐
06 Honderdduizend blaadjes <i>'Honderdduizend blaadjes'</i>	De kinderen kunnen bij een lied een dans uitvoeren en een maatbegeleiding verzorgen.	☐
07 Muziek in het paleis <i>'Menuet uit de kindersymfonie'</i>	De kinderen kunnen gericht luisteren naar een muziekstuk, zodat ze zich bewust worden van de structuur.	☐
08 Het spookhuis <i>'Spookmuziek'</i>	De kinderen kunnen grafische tekens bedenken, noteren en uitvoeren. Ze kunnen hiermee een spannend klankspel maken.	☐
09 Dans! olélé <i>'Olélé dans'</i>	De kinderen kunnen een speellied met herhalingen uitvoeren.	☐
10 Vuurwerk <i>'Oudejaarsavond rap'</i>	De kinderen kunnen geluiden noteren en daarbij rekening houden met verschillen in hoog – laag, lang en hard – zacht.	☐
11 Muziek schilder <i>'Wals'</i>	De kinderen kunnen grafisch genoteerde muziekfragmenten herkennen in een luistervoorbeeld.	☐
12 De droomboom <i>'De droomboom'</i>	De kinderen kunnen stijgende en dalende melodieën herkennen door er met bewegingen op te reageren en ze te noteren.	☐
13 Spiegelen <i>'Spiegelmuziek'</i>	De kinderen kunnen ritmische herhalingen herkennen en toepassen in spelen en notatieactiviteiten.	☐
14 Salsa op school <i>'Eh leh leh'</i>	De leerlingen kunnen Zuid-Amerikaanse feestmuziek herkennen en er met bewegingen op reageren.	☐
15 Vier dieren <i>'Lvb. 48,49,50,51'</i>	De kinderen kunnen muziek herkennen waarin verschillende dieren worden uitgebeeld en zijn in staat om eenvoudige grafische notaties in klank te zetten.	☐
16 Uit Artis <i>'Lvb. 52,53,48 t/m 51 uit les 15 vier dieren'</i>	De kinderen kunnen het ritme van woorden nazeggen en naklappen.	☐
17 Spelen met bekertjes <i>'Geef dat ding eens door'</i>	De kinderen kunnen op de maat bewegingen bij een lied uitvoeren en het lied met een maatspel begeleiden.	☐
18 De sprinkhaan <i>'Lvb. 55,56,57'</i>	De kinderen kunnen eenvoudig ritme spelen en dit herkennen in een luistervoorbeeld	☐
19 Twee muzikanten <i>'Lvb. 58,59,60'</i>	De kinderen kunnen tijdens het luisteren een lijnnotatie van de muziek volgen en ontbrekende fragmenten aanvullen.	☐
20 Zand <i>'Zand'</i>	De kinderen kunnen een tweestemmige spreektekst ritmisch correct en goed gearticuleerd uitspreken.	☐

Les	Doelen groep 5	☒
1 Een vlieg op vakantie <i>'Een dikke vlieg'</i>	De kinderen kunnen verschillen in toonhoogte en in klanksterkte toepassen in een compositieopdracht en deze benoemen in enkele luistervoorbeelden.	☐
2 Hey ba re rop <i>'Hey ba re rop!'</i>	De kinderen kunnen de echo in muziek herkennen en benoemen.	☐
3 Kattengejank <i>'Kattenduet'</i>	de kinderen kunnen betekenisaspecten in muziek herkennen en toepassen tijdens het spelen van grafisch genoteerde muziek.	☐
4 Hey par <i>'Hey par'</i>	De kinderen kunnen het vormprincipe herhaling zingend, sprekend en bewegend toepassen.	☐
5 Toverspreuken <i>'Hokus pokus'</i>	De kinderen kunnen de betekenisaspecten in beluisterde muziek benoemen.	☐
6 Ani couni <i>'Ani couni'</i>	De kinderen kunnen met bewegingen op tempoversnelling reageren.	☐
7 De nacht in de grot <i>'In de grot'</i>	De kinderen kunnen de tegenstellingen in een luistervoorbeeld benoemen en aan de hand daarvan zelf een muziek stuk bedenken, noteren en uitvoeren.	☐
8 Muziek uit de oude rommel <i>'Muziek uit de oude rommel'</i>	De kinderen kunnen ritmische fragmenten in de maat spelen en hier op variëren.	☐
9 Slaginstrumenten <i>'Negen slaginstrumenten'</i>	De kinderen kunnen verschillende ritme-instrumenten indelen in groepen en ze kunnen de instrumenten aan hun klank herkennen.	☐
10 De draak van Drakesteijn <i>'De draak'</i>	De kinderen kunnen zich een correcte voorstelling maken van (griezelige) betekenis van enkele muziekfragmenten.	☐
11 Stekelhaar en basgitaar <i>'Stekelhaar en basgitaar'</i>	De kinderen kennen verschillende gitaren en kunnen die op klank onderscheiden.	☐
12 Een Russisch tempo <i>'Nima naja'</i>	De kinderen kunnen regelmatige tempoversnelling luisterend en spelend volgen.	☐
13 Vuurvogel <i>'Dans van de vuurvogel'</i>	De kinderen kunnen enkele betekenisaspecten in hun eigen muziek verwerken en in beluisterde muziek herkennen.	☐
14 Stemmen <i>'Dan ben ik de baas van het land'</i>	De kinderen kunnen hoge en lage stemmen in een luistervoorbeeld onderscheiden en benoemen. Ze leren een notenvoorbeeld onderscheiden en benoemen. Ze leren een notenvoorbeeld mee te lezen bij een luistervoorbeeld.	☐
15 Drumstel <i>'Mijn drumstel'</i>	De kinderen kunnen ritmes in de maat voorspelen, naspelen en met de ritmes improviseren.	☐
16 Boeven <i>'Het boevenlied'</i>	De kinderen kunnen diverse klanken en geluiden toepassen in een liedbegeleiding en in een eenvoudige grafische partituur.	☐
17 Inbrekers <i>'Woordritmes'</i>	De kinderen kunnen zelfstandig verschillende woordritmes achter elkaar uitvoeren en daarbij het tempo vasthouden.	☐
18 Aquarium <i>'Aquarium'</i>	De kinderen kunnen betekenisaspecten in een luistervoorbeeld herkennen en toonhoogteverloop in een grafische partituur volgen.	☐
19 We will rock you <i>'Rommelruimrocker'</i>	De kinderen kunnen een genoteerd ritme spelen.	☐
20 Houd je mond <i>'Mag ik '</i>	De kinderen ervaren en benoemen de muzikale middelen waarmee contrasten worden gemaakt.	☐

Les	Doelen groep 6	☒
1 De dinosaurus <i>'Ik ben een dinosaurus'</i>	De leerlingen kunnen de sfeer van verschillende muziekfragmenten relateren aan verschillende situaties.	☐
2 Trommelmuziek uit Afrika <i>'Eje kalo'</i>	De leerlingen kunnen een genoteerde ritmische motieven uit een lied herkennen en spelen	☐
3 Maak een machine <i>'De mensmachine'</i>	De leerlingen kunnen muziek maken met een betekenis (machine).	☐
4 I'm a Ford <i>'I'm a Ford'</i>	De kinderen kunnen genoteerde ritmes met kwartnoten achtste noten en halve noten herkennen en spelen.	☐
5 Lucky Luck <i>'Heel alleen'</i>	De leerlingen kunnen een partituur met traditionele en grafische notatie verklanken.	☐
6 Te laat <i>'Te laat'</i>	De leerlingen kunnen een rap maken en uitvoeren met aandacht voor expressie en ritme.	☐
7 Snaarinstrumenten <i>'Afrikaanse muziekoog'</i>	De leerlingen kunnen verschillende snaarinstrumenten aan hun klank en afbeelding herkennen.	☐
8 Sinterklaasrap <i>'Sinterklaas rap'</i>	De leerlingen kunnen eenvoudige ritmische motieven en notenwaarden herkennen en uitvoeren.	☐
9 Herrie in huis <i>'Herrie in huis'</i>	De kinderen kunnen van enkele muziekfragmenten de stijl herkennen en benoemen.	☐
10 Muziek in zaal en stadion <i>'Muziek uit/in/op: concertzaal, theater, kerk, café, straat.'</i>	De leerlingen kunnen verschillende muziekstijlen benoemen en aangeven waar deze muziek wordt beluisterd.	☐
11 A ram sam sam <i>'A ram sam'</i>	De leerlingen kunnen een lied begeleiden met eenvoudige ritmische motieven. Ze kunnen een ritmisch motief in een luistervoorbeeld herkennen en hierop bewegen.	☐
12 Russische mars <i>'Marsmuziek'</i>	De leerlingen kunnen enkele karakteristieke ritmische figuren op het gehoor herkennen, spelen en er op bewegen.	☐
13 bewegende kwasten <i>'Karel Kwast en Neel Penseel'</i>	De leerlingen kunnen de muzikale verschillen in klankkleur en sfeer met expressieve bewegingen uitbeelden.	☐
14 I'm a Ford <i>'I'm a Ford'</i>	De leerlingen kunnen genoteerde ritmes met kwartnoten, achtste noten en halve noten herkennen en spelen.	☐
15 Muziek om te kijken <i>'De ossenwagen, nuages'</i>	De leerlingen kunnen de betekenis van beluisterde muziek weergeven in beelden en (sfeer)tekeningen.	☐
16 Hokey Pokey <i>'Stekelhaar en basgitaar, Hokey Pokey'</i>	De leerlingen kunnen de puls (maat) in beluisterde muziek herkennen en uitvoeren.	☐
17 Vormen in muziek <i>'Izithembiso Zenkosi'</i>	LLn ervaren dat de vorm een belangrijk element is bij het onderwerpen van muziek en kunnen de vorm van enkele korte muziekstukjes bepalen.	☐
18 Happy birthday <i>'Happy birthday'</i>	De leerlingen kunnen de maataccenten in driedelige muziek spelen en grafisch genoteerde muziek expressief verklanken.	☐
19 De gnoom <i>'De gnoom'</i>	LLn kunnen verschillende betekenisaspecten van muziek bewegend uitbeelden en de melodie van de muziek met behulp van grafische notatie volgen.	☐
20 Kippenhok <i>'Kakelcanon'</i>	De leerlingen kunnen grafisch en traditioneel genoteerde muziekfragmenten in beluisterde muziek herkennen.	☐

Les	Doelen groep 7
01 The sunshine <i>'The sunshinesong'</i>	De leerlingen kunnen muziek maken met een betekenis (opkomen van de zon) en deze betekenisaspecten herkennen in zowel klassiek muziek als popmuziek.
02 Stemmen en strips <i>'Drie bijzondere stemmen'</i>	De leerlingen ervaren de mogelijkheden van de stem in diverse luistervoorbeelden en kunnen een klankstuk rond stripverhaalgeluiden ontwerpen en presenteren.
03 Stapelen <i>'Doep doep'</i>	De leerlingen ervaren in luistervoorbeelden en klankspelen hoe in muziek ritme, melodie en klankkleur kan worden gestapeld.
04 Project: muzikfoon	De leerlingen experimenteren met de klankeigenschappen van zelfgemaakte fantasie-instrumenten en kunnen hiermee muziek ontwerpen.
05 Fietsendief <i>'Fietsendief'</i>	De leerlingen kunnen een bestaande en genoteerde rap zelfstandig en ritmisch correct uitvoeren.
06 Stemmingen <i>'Tears in heaven'</i>	De leerlingen kunnen bij muziekvoorbeelden de verschillende stemmingen herkennen en benoemen.
07 De oude rus <i>'Olga'</i>	De leerlingen ervaren dat muziek iets kan vertellen over een bepaald land of een bepaalde streek of cultuur, ervaren tempowisselingen in de muziek en voeren eenvoudig genoteerde ritmes uit.
08 Project: componisten	De leerlingen kunnen informatie over componisten presenteren en hun eigen betekenisgeving bij de beluisterde muziek van de componist verwoorden.
09 Olé <i>'De verliefde stieros'</i>	De leerlingen ervaren dat muziek iets kan vertellen over een bepaald land of een bepaalde streek of cultuur. Ze kunnen een bekende melodie herkennen in een muziekvoorbeeld.
10 Blaasinstrumenten <i>'Vier geluiden'</i>	De leerlingen kunnen verschillende blaasinstrumenten aan hun klank en afbeelding herkennen.
11 Green bottles <i>'Ten green bottles'</i>	De leerlingen kunnen een muziekstukje ontwerpen en een eigen melodie noteren.
12 Project: Idols	De leerlingen kunnen in een groep creatief, muzikaal product maken waarbij ze zingen en bewegen.
13 I like flowers <i>'I like the flowers'</i>	De leerlingen kunnen een ritmische en melodische begeleiding bij een lied uitvoeren.
14 Oorlog en vrede <i>'Marsmuziek'</i>	De leerlingen kunnen het betekenisaspect van oorlogsmuziek herkennen en zelf een rap schrijven.
15 Hoepel op jack <i>'Hoepel op jack'</i>	De leerlingen kunnen een genoteerde melodie in een luistervoorbeeld herkennen en spelen.
16 Project: beeld van een lied	De leerlingen kunnen associëren aan de hand van een songtekst en muziek. Hierbij zoeken ze passend beeldmateriaal.
17 Muziek uit Turkije <i>'Ilgaz'</i>	De leerlingen ervaren dat muziek iets kan vertellen over een bepaald land of een bepaalde streek of cultuur. Ze kunnen een ritmische begeleiding tijdens het luisteren uitvoeren.
18 Het orkest <i>'The young persons guide to the orchestra'</i>	De leerlingen kunnen de verschillende instrumentengroepen uit het orkest herkennen en benoemen.
19 Busted <i>'Beroemd'</i>	De leerlingen kunnen de fasen van het proces rond het schrijven en opnemen van een popsong herkennen en benoemen.
20 Project: schoolconcert	De leerlingen kunnen hun muzikale vaardigheden creatief inzetten in speel- en ontwerpactiviteiten en de resultaten ervan presenteren aan publiek.

Les	Doelen groep 8	☒
01 Muziek van de Cariben 'Calyпсо'	De leerlingen kunnen een aantal voorbeelden van typische Caribische muziek herkennen en benoemen.	☐
02 Wat doet muziek met jou? 'Transavia'	De leerlingen kunnen verschillende functies van muziek noemen en koppelen aan muziekfragmenten.	☐
03 Toetsinstrumenten 'Vijf toetsinstrumenten'	De leerlingen kunnen verschillende toetsinstrumenten aan hun klank en afbeelding herkennen.	☐
04 Project: muziek bij reclame	De leerlingen kunnen verschillende functies van muziek bij reclame benoemen.	☐
05 Stemmen uit Afrika 'Congo Boatsong'	De leerlingen herkennen muziek uit een andere cultuur (Afrika) en kunnen een Afrikaans lied zingen.	☐
06 Muziek op papier 'Ala Presi'	De leerlingen kunnen een luistervoorbeeld globaal volgen met behulp van de notatie en hebben inzicht gekregen in de ontstaansgeschiedenis van muzieknotatie.	☐
07 Samen muziek maken 'Foodrap'	De leerlingen kunnen de samenstelling van een aantal vocale en instrumentale ensembles herkennen en benoemen.	☐
08 Muziek in de buurt	De leerlingen krijgen inzicht in verschillende vormen van muziekbeoefening in hun directe omgeving.	☐
09 Verdriet 'Angels'	De leerlingen kunnen gericht luisteren naar muziek en hiervan de betekenis ervaren en benoemen.	☐
10 Feyenoord en Ajax 'The Logical song'	De leerlingen kunnen van een muziekstuk met letters of grafische symbolen de vorm aangeven.	☐
11 Muziek van de katoenvelden 'Nobody knows'	De leerlingen kunnen enkele vormen van bluesmuziek herkennen en benoemen.	☐
12 Project: hoe bedenk je het?	De leerlingen kunnen muziek ontwerpen naar aanleiding van een binnen- of buitenmuzikale impuls.	☐
13 Muziek uit Amerika 'I came from Alabama'	De leerlingen kunnen enkele traditionele Amerikaanse muziekstijlen herkennen en benoemen.	☐
14 Variatie 'What a wonderful world'	De leerlingen kunnen enkele variatievormen in beluisterde muziek benoemen en deze toepassen in eigen muziek.	☐
15 Popmuziek van vroeger en nu 'Lvb. 60,61,62,63,64,65'	De leerlingen maken kennis met de geschiedenis van de popmuziek en kunnen enkele stijlen herkennen.	☐
16 Project: Hitlijst	De leerlingen kunnen hun mening vormen over populaire muziek en deze presenteren aan publiek. Ze weten hoe een hitlijst ontstaat.	☐
17 Filmmuziek 'Spannende filmmuziek'	De leerlingen kunnen de relatie tussen filmfragmenten en muziek verwoorden en uitbeelden.	☐
18 Samba 'Samba lele'	De leerlingen ervaren dat muziek iets kan vertellen over een land of cultuur. Ze kunnen ritmisch improviseren.	☐
19 Musical		☐
20 Project: quiz	De leerlingen toetsen hun kennis van muziek.	☐

